

C/ Nou del teatre, 16
17004 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

EL MESTRE QUE VA PROMETRE EL MAR

Espanya, 2023

Direcció: Patricia Font

Guió: Albert Val

Intèrprets: Enric Auquer, Laia Costa, Luisa Gavasa, Ramon Aguirre

Durada: 105 min

Gènere: drama

Idioma: català i castellà

Data d'estrena: 10/11/2023

Un exercici de memòria històrica més necessari que mai

L'any 1934, el mestre català Antoni Benaiges, de Mont-Roig del Camp, va ser destinat a Bañuelos de Bureba, a la província de Burgos. Enlloc de mirar d'aconseguir una destinació més propera, Benaiges va fer les maletes i va aterrar en aquell petit poble de Castella on va desenvolupar la seva tasca com a mestre aplicant la innovadora pedagogia del francès Celestin Freinet, basada en l'ensenyament cooperatiu i motivacional. Aquesta metodologia, que xocava amb un sistema tradicional basat en la memorística i la disciplina, el va situar com un pioner de les noves formes d'entendre l'aprenentatge en un ambient hostil. Tot això es va agreujar el juliol de 1936, quan després del colp d'estat militar del General Franco, Benaiges va quedar atrapat en zona nacional i assenyalat per les seves idees progressistes i trencadores de l'ordre establert.

A partir d'aquest material, el productor i escriptor Francesc Escribano va reivindicar la figura de Benaiges en un llibre publicat el 2013, que primer va tenir una versió teatral i que ara arriba a la gran pantalla. Aquí Escribano s'ha reservat la funció de productor -el film és una coproducció entre Filmax, Minoria Absoluta i Lastor media-, amb direcció de Patricia Font i un guió escrit per Albert Val amb el mateix poètic títol de *El mestre que va prometre el mar*, en referència a la promesa que Benaiges va fer als seus alumnes de Bañuelos de Bureba de portar-los a veure un mar que cap d'ells havia vist mai.

Amb un contingut, un context i uns personatges que recorden molt a *La lengua de las mariposas*, la pel·lícula de José Luís Cuerda, aquí la novetat des del punt de vista estructural és la introducció de dos punts de vista narratius que es van entrelaçant durant tot el film. Per una banda seguim la investigació que l'Ariadna (Laia Costa), la neta d'un dels alumnes de Benaiges, està realitzant per intentar descobrir què va passar durant la guerra amb el seu besavi. Aquesta recerca la porta a fer un viatge físic i emocional a Bañuelos de Bureba i el seu entorn, on s'estan excavant algunes fosses comunes on creu que podrà trobar informació sobre el seu besavi. En paral·lel a aquesta investigació, ens traslladem al passat per reviuir l'arribada d'Antoni Benaiges al poble i la construcció del seu projecte educatiu. I reviuem també el testimoni d'alguns personatges clau del passat que des del present ajuden l'Ariadna a reconstruir el trencaclosques.

El doble fil narratiu, que no sempre està connectat amb prou fluïdesa dins l'estructura del film, sembla però un recurs imprescindible per tractar obertament les dues grans temàtiques que toca la pel·lícula: la memòria històrica, amb la presa de consciència del seu valor i la necessitat de reivindicar-la per part de les noves generacions, i l'aventura pedagògica d'Antoni Benaiges. És en aquest segon segment on el film excel·leix, atrapa i commou a l'espectador. Amb una narrativa fluida, honesta, transparent, *El mestre que va prometre el mar*, aconsegueix defugir qualsevol temptació de reconstrucció històrica encartonada o de melodrama lacrimògen. Ben al contrari, sorprèn la naturalitat de la posada en escena, la intel·ligència en l'ús dels escenaris (queda clar que a vegades no calen grans recursos per fer una bona ambientació d'època) i el treball precís amb els personatges. I a més, Patricia Font demostra ser una molt bona directora d'actors, en la que destaca un elenc infantil que funciona a les mil meravelles, i sobretot una descomunal interpretació d'Enric Auquer, que sembla haver nascut per posar-se en la pell d'Antoni Benaiges.

I més enllà dels seus estimables valors cinematogràfics, el film de Patricia Font s'estrena en un context socio-polític convuls que demostra que la memòria històrica és més necessària que mai, i que algunes coses del present només s'entenen amb el coneixement profund del passat. Només per aquest recordatori oportú i per l'emoció sincera que desprenen en alguns moments les seves imatges, *El mestre que va prometre el mar* estarà sens dubte entre les pel·lícules cabdals de la notable collita 2023 de la producció catalana.

Paco Vilallonga
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona